

Circuitul artei în natură

Într-o panoramă virtuală a montărilor comediei shakespeariene **Visul unei nopți de vară**, spectacolul realizat de Beatrice Bleonț (printr-o cooperare între Ministeralele Culturii de la Budapesta și București, a Naționalului din Capitală și a celui de la Timișoara) și-ar afla un loc privilegiat. Și aceasta pentru că viziunea sa a născut din însăși ambianța insolită a Festivalului de la Zsámbék: ruinele unei catedrale de secol XIII, aflate în vecinătatea unui cimitir, undeva pe o

atât echipei mixte maghiaro-române, cât și... *plein-air*-ului. La căderea întinericului, publicul extrem de numeros e deja asimilat decorului, astfel că regizorul tehnic Vlad Stănescu poate da semnalul ca feeria să-și pogoare vraja peste acest colț de *meny Hungary*. Din culisele vegetale inumpe cuplul cu statut mitologic și eleganță nobiliară: regina amazoanelor Hippolyta (Egri Kati), și ducele Atenei, Theseu (Fekete Emő), antrenați într-o hârjoană prenupțială care sugerează cheia psihanalitică a visului ce se-nfîpă prin concentrarea de energii erotice: dorințe refulate (conform Freud) sau pur și simplu auto-reprezentări spontane (conform Jung) ale subconștientului. Balansul revelație-disimulare induce un grad sporit de ambiguitate, extrem de benefică naturii ludice a conflictului-pretext de *teatru în teatru*. În pădurea-sanctuar, capabilă să genereze atât spaimă, cât și calm, vin să-și petreacă noaptea tinenii (suavele Botos Éva și Szalay Mariann, încrâncenații Takátsy Péter și Schneider Zoltán) obligați la mariaj nu după voia inimii, ci după voința paternă, exercitată conform preceptelor democrației antice. Această *dictatură* e persiflată savuros: tatăl despot, asemenea unui hilar Polonius costumat în bufon, va fi violat de stolul călugărițelor pofticioase. Inedită figurare a suitei de fecioare-vestale ale amorului înaintând provocator, într-un pas de dans ce stilizează impulsurile obscene pe care doar maica infirmă și le reprimă bidiundu-se. Excelentă scena *hot* a strip-tease-ului monahal

(printre "preacuvioase", Rodica Mandache, acceptând cu "pioșenie" un rol secund).

Vedetă avea să fie în mod categoric Fundulea, interpretat de Dorel Vișan cu un aplomb debordant care i-a antrenat și pe ceilalți parteneri de registru grotesc (Radu Panamarenco, Nicolae Poghirc, Ion Rizea), aplaudați repetat. Un joc de dublă complicitate, creat anume de Beatrice Bleonț, care i-a transformat pe meșterii "cu pașaport în regulă" într-un fel de taraf de cheflii români, angajați pentru un număr de divertisment la serbarea maritală. Ei își fac apariția încărcăți de merinde și palincă, plus un casetofon care le amplifică veselia ce și-o manifestă cântând în gura mare "La Calul bălan" (unul dintre ei, Octavian Vlaicu, de la Opera din Cluj, atacând și repertoriul de ani și cântoane celebre). Spre disperarea maestrului de ceremonii Philostrat, înfățișat de Tóth József ca un conțopist rutinier miop, cu basca înfundată pe ochi și cam slab de ȋnger (apropos, prin "pădurea de semne" bântuie și un Cupidon obez!). În final, pedantul funcționar al destinului e dăruit cu tichia nebunului și va izbucni într-un râsu'-plânsu' sfâșietor, căci intuiește că a fost și el manipulat, "lucrătura" sa nefiind perfectă.

Scena reprezentației de la palat a fost fascinantă pentru public, la picioarele căruia s-a derulat un imens covor roșu pe care au pășit personajele nobile (înevsmântate în alb imaculat, cu aurite măști-coafuri amintind de compozițiile

Simona Matei și Claudiu Bleonț - Titania și Oberon

culme de deal înverzit. Un cadru natural apropiat de spațiul generic care l-a inspirat pe cel despre a căruia operă s-a spus că este "un parc imens înțesat de flora analizei și fauna sintezei", un micro-macrocosm complex. După succesul reputat cu **Maestrul și Margareta** și **Răpirea sabinelor**, Beatrice Bleonț a ales pentru torida vară a lui '98 **Visul...**, pandant la **Romeo și Julieta**, spectacolul de la Naționalul bucureștean prezentat aici în '95.

Prevalându-se de faptul că și exegeza britanică (Donald A. Stauffer, G.K. Hunter) a semnalat structura coregrafică a acestei piese, tânăra regizoare a conceput un scenariu cu o perfectă geometrie plastică (la materializarea căreia și-a asociat-o pe inegalabila Doina Levintza, autoarea superbilor costume, și pe discretul scenograf Constantin Ciubotariu), dar și sonoră (ilustrația muzicală tensionată aparținând tot regizoarei), care să convină

Meșterii atenieni conduși de Fundulea - Dorel Vișan

vegetale ale lui Arcimboldo), pentru a asista la parodierea interludiilor tradiționale. Incapabili să facă față tensiunii pretinse de transfigurarea necesară pantomimei idilice, artiștii amatori își desconsfiră candida identitatea "reală" și părăsesc "scena". Vraja e dezlegată de cei ce au manevrat de fapt totul: tripleta tărâmului de vis, eroii sferelor oculte. Titania este cuceritoarea Simona Matei –

alter-ego al regizoarei-balerine – regina erotismului turbulent ce declanșează rafinatul discurs despre sexualitate. Coordonat de un Oberon demonic, Claudiu Bleonț, un voyeur zeu al copulației, eminență nu cenușie, ci de-a dreptul neagră (vezi și machiajul!) a abisurilor sufletești proprii oricărei ființe. Știut fiind că ființele sunt rodul îmbrățișării armonice dintre cer și pământ, Puck (George Călin)

este ucenicul vrăjitor, asemeni unei libelule zburdând ghiduș și netemându-se de erori ori compromisuri pe care grabnic le va remedia, o dată "lecția" administrată și asimilată.

Semnul reușitei excepționale a acestei montări a fost dat de însăși Luna care – de la zenit la apus – a vegheat reprezentăția. Cinci seri la rând...

Irina Coroiu

lașii-n festival

Teatrul Național "Vasile Alecsandri" din Iași a realizat o coproducție cu Universitatea de Teatru și Film: **Gemenii de Plaut**, spectacol invitat în Italia la Festivalul de teatru clasic antic, organizat de Centrul de Studii Teatrale "Tit Liviu" din Padova, în perioada 21 mai–4 iunie 1998 (ediția a XIII-a).

Festivalul a fost destinat cu prioritate elevilor și studenților dar au participat și profesioniști din Italia, Franța și România. Au avut loc spectacole pe texte de Eschil, Sofocle și Euripide, Aristofan, Plaut, Terențiu ș.a. Săli pline, spații de joc clasice sau neconvenționale (piețe publice, săli mirifice aparținând unor "palazzi" din Renaștere – spații devenite azi zone culturale). La Padova spectacolele s-au jucat în Piața Primăriei orașului, dar și în superba sală din Palazzo della Ragione.

Deschiderea secțiunii la care am participat s-a făcut pe 23 mai. Tema: "Școală, societate, artă, cultură". Moderator: Filippo Crispo, director artistic general al acestei întâlniri internaționale a teatrului clasic antic. Constantin Paiu, profesor universitar și critic teatral la Iași, a prezentat condiția Teatrului românesc și școala ieșeană de teatru. Trupele din România, foarte bine primite de participanți, i s-au oferit volume reprezentând profilul dramaturgului padovan Ruzzante și un album referitor la arta plastică contemporană din Padova.

Montarea ieșeană a fost bine primită de un public nu atât de numeros, dar foarte entuziast și, mai ales, sincer interesat de mișcarea teatrală a unei țări "din Est". Spectacolul, ingenios și plin de vervă, realizat pe baza unui text de Plaut, pomește de la motivul fraților gemeni, care se rățăcesc unul de altul și care se regăsesc

Moment din spectacolul studenților ieșeni

după mulți ani și după întâmplări mai mult sau mai puțin "miraculoase".

Reprezentăția a fost susținută de cei doi "gemeni", Costin Gavaza și Tudor Velișcu, dar în primul rând de Haruna Lazăr. Intervenții foarte bune: Bogdan Muncaci și Romeo Cozma, compozitor și profesor universitar. Interesantă și aplaudată, scenografia Marfei Axenti. Toți actorii au susținut două-trei partituri, trecând cu dezinvoltură de la un "chip" la altul. Regia a fost semnată de Sergiu Tudose, profesor universitar și actor la Teatrul Național din Iași.

A urmat "turneul" la San Oreste și Torrita Tiberina, localități cuceritoare prin pitorescul lor, în regiunea Umbria-Roma, și unde, de asemenea, spectacolul

Teatrului Național din Iași a "înving". Reprezentațiile au fost însoțite de interviuri (acordate pentru RAI DUE de Sergiu Tudose, Constantin Paiu, Ioan Holban – directorul teatrului). Nino Fausti, regizor și responsabil al Festivalului pentru zona romană, a promis o colaborare de durată cu Teatrul Național din Iași.

Apoi, Institutul Român de Cultură de la Veneția a fost gazda unei manifestări de mare prestigiu cultural-național: decernarea titlului de doctor Honoris Causa profesorului italian Rosa del Conte, specialista reputată care a tradus și promovat în Italia creația lui Eminescu, Arghezi, Blaga. Titlul a fost acordat de Universitatea din Iași.

Oana Popescu